

नियमित दिवाणी दावा क्र.१९९/२०१६ मधील नि.क्र.३० वरील आदेश
(शांताबाई सुरेश चौगुले -विरुध्द- श्री.बापूसो सुर्यवंशी, वगैरे)

०१. प्रस्तुतचा अर्ज वादी यांनी दिवाणी प्रक्रिया संहिता आदेश ६ नियम १७ अन्वये दाखल केला.

०२. वादीने असे कथन केले आहे की, त्यांनी प्रस्तुतचा दावा वादी आणि प्रतिवादींच्या वडीलोपार्जित मालकीच्या दावा मिळकतींचे सरस निरस मानाने वाटप होवून वादींचा हिस्सा पृथक होवून कब्जा मिळणेकरीता, निरंतर मनाईकरीता दाखल केलेला आहे. प्रस्तुत दाव्यामध्ये वादींनी सरतपासाचे शपथपत्र दाखल करून पुरावा सुरु केलेला असून वादींचा अंशतः उलटतपास झालेला आहे. दावा मिळकतींपैकी मौजे कोंडीग्रे, ता.शिरोळ येथील भूमापन क्र.३४१ या शेतजमिन मिळकतीचे संपूर्ण क्षेत्र म्हणजेच हे.५-३४ आर असे दाव्यात नमूद करण्यात आलेले आहे, परंतु वास्तविकरित्या भूमापन क्र.३४१ एकुण क्षेत्र हे.५-३४ आर पैकी वादी आणि प्रतिवादींचे हे.१-७८ आर. इतके क्षेत्र वडीलार्जित मालकीचे आहे. प्रस्तुत कामामध्ये भूमापन क्र.३४१ चा सातबारा उतारा दाखल असून सदर हे.१-७८ आर क्षेत्रापैकी वादी आणि प्रतिवादींच्या वडीलार्जित मालकीचे १ आणि २ पै म्हणजेच हे.०-४० आर क्षेत्रास प्रतिवादी नं.१ बापूसो जिन्नु सुर्यवंशी यांच्या नावाची नोंद असून ४ आणि २ पै म्हणजेच हे.१-३८ आर क्षेत्रास रावसो जिन्नु सुर्यवंशी यांच्या नावाची नोंद सातबारापत्रकी आहे. परंतु दाव्यात नजरचुकीने भूमापन क्र.३४१ चे हे.५-३४ आर असे संपूर्ण क्षेत्र नमुद झाल्याने वादी हे भूमापन क्र.३४१, क्षेत्र हे.५-३४ आर या संपूर्ण मिळकतीमध्ये वाटप हिस्सा मागत असल्याचे चुकीचा समज व संभ्रम उपस्थित होणार आहे. दाव्यात भूमापन क्र.३४१ चे हे.५-३४ आर नमूद झालेले क्षेत्रापैकी वादी आणि प्रतिवादींचे वडीलार्जित मालकीचे हे.१-७८ आर इतके क्षेत्र नमुद करणे नजरचुकीने राहून गेले आहे.

०३. वादी पुढे असे कथन करतात की, सदरची चुक दुरुस्त होवून सदर संपूर्ण क्षेत्रापैकी वादी आणि प्रतिवादींच्या वडीलार्जित मालकीचे हे.१-७८ आर. इतके

क्षेत्र दुरुस्तीने नमुद करणे आवश्यक आहे. तसे केल्याने दावा मिळकतीबाबत सुस्पष्टता येणार असून भविष्यात दावा मिळकतीबाबत कोणतीही संभ्रमता राहणार नाही. दावा कलम १(ब) मध्ये नमुद मौजे कोंडीग्रे येथील शेतजमिन मिळकतीचे वर्णन खालीलप्रमाणे नमुद आहे. -

अ.न.	भूमापन क्र.	क्षेत्र हे.आर.	आकार
१.	३४१	५-३४	९-४४ पै. पैकी ३.१४ पै.

वर नमूद मिळकतीचे वर्णनामध्ये वादी आणि प्रतिवादींचे वडीलार्जित मालकीचे हे.१.७८ आर असे नमुद करणे नजरचुकीने राहून गेल्याने प्रस्तुत अर्जाद्वारे वादी मागत असलेली दुरुस्ती खालीलप्रमाणे -

अ.न.	भूमापन क्र.	क्षेत्र हे.आर.	आकार
१.	३४१	५-३४	९-४४ पै पैकी ३.१४ पै.

यामधील वादी आणि प्रतिवादींच्या वडीलार्जित मालकीचे हे.१-७८ आर क्षेत्राची मिळकत."

असा मजकूर दाव्यात समाविष्ट करून अशा प्रकारची दुरुस्ती करण्याची परवानगी वादी यांनी केली आहे.

०४. वादीने पुढे असे कथन केले आहे की, सदरची दुरुस्ती ही अत्यंत किरकोळ व तांत्रिक स्वरूपाची असून सदर दुरुस्तीने दाव्याच्या मुळ स्वरूपात अथवा वादींच्या मागण्यांमध्ये कसलाही बदल होणार नाही. त्यामुळे नैसर्गिक न्यायतत्वानुसार प्रस्तुतचा अर्ज मंजूर करावा अशी विनंती वादी यांनी केली आहे. सदरची दुरुस्ती मंजूर झालेस दावा मिळकतीबाबत संभ्रमता दूर होवून न्यायोचीत निवाडा होणेस मदत होणार आहे. सदर दुरुस्तीने प्रतिवादींचे कोणत्याही प्रकारे नुकसान होणार नाही. प्रतिवादींना वादीच्या उलटतपासाची संधी राहणार आहे. सदर दुरुस्ती अर्ज नामंजूर झाल्यास वादीला भविष्यात हिस्से पृथक होवून मिळण्यास अनेक तांत्रिक अडचणी येणार आहेत. वरील सर्व कारणांचा विचार करून प्रस्तुतचा अर्ज मंजूर करण्यात यावा अशी विनंती वादी यांनी केली आहे.

०५. प्रतिवादी यांनी त्यांचे म्हणणे निशाणी क्र. ३१ वर दाखल करून प्रस्तुत अर्ज खोटा व लबाडीचा आहे असे कथन केले आहे. त्यांनी पुढे असे कथन केले

आहे की, वादी यांनी दिलेला अर्ज कायदयातील तरतूदींच्या उलट आहे. सदरचा दावा दाखल करतेवेळी यातील वादी अगर त्यांचे वकीलांनी ७/१२ उतारा पाहूनच व त्यामधील क्षेत्र नमूद करूनच दाखल केलेला आहे, त्यामुळे सदरची दुरुस्ती करणेस कारण नजरचुकीने घटलेले आहे असे म्हणता येणार नाही. सदर कामी यातील वादी यांचा उलटतपास झालेला आहे. त्यामुळे कायदयातील तरतूदीप्रमाणे एकवेळ जाबजबाब चालू झाले आहेत त्यामुळे दावा दुरुस्ती कायदयाने मागता येणार नाही. सबब प्रस्तुतचा अर्ज खर्चासह नामंजूर करण्याची विनंती प्रतिवादी यांनी केली आहे.

०६. वादी व प्रतिवादी यांच्या विधीज्ञाचा युक्तीवाद ऐकला. वर नमूद वादी व प्रतिवादी यांच्या कथनावरून खालीलप्रमाणे मुद्दे निश्चित करण्यात येत आहेत व त्या मुद्द्यांचे निष्कर्ष मी खालीलप्रमाणे पुढील कारणमिमांसेवरून देत आहे.

अ.क्रं.	मुद्दे	निष्कर्ष
१.	प्रस्तावीत दुरुस्ती दाव्याचा अंतीम निकाल लागण्यास आवश्यक आहे काय ?	होकारार्थी.
२.	काय आदेश ?	अंतिम आदेशाप्रमाणे

का र ण मि मां सा

मुद्दे क्र.१ व २ करीता-

०७. अभिलेखाचे अवलोकन केले. वादी यांनी प्रस्तुतचा दावा हा वाटपासाठी, हक्कज्ञापनासाठी व निरंतर ताकद मिळण्यासाठी दाखल केलेला आहे. प्रस्तुत दाव्यात वादीचा पुरावा सुरु होवून त्यांचा अंशतः उलटतपास झालेला आहे. प्रस्तुतच्या अर्जान्वये वादी हे वादी व प्रतिवादींच्या वडिलार्जित मालकीच्या असणा-या हिश्यामध्ये दावा मिळकतीच्या वर्णनात दुरुस्ती करू इच्छित आहेत. वादीच्या कथनानुसार त्यांनी दावा कलम १(ब) मध्ये मौजे कोंडीग्रे येथील शेतजमिन मिळकतीचे वर्णनामध्ये भूमापन क्र.३४१ क्षेत्र हे.५-३४ आर आकार ९-४४ पैकी ३-१४ पै. असे नमूद केले आहे परंतू हे. ५-३४ आर या क्षेत्रापैकी वादी व प्रतिवादींच्या वडीलार्जित मालकीचे क्षेत्र हे.१-७८ आर असल्याचे नमूद करणे नजरचुकीने राहून गेले आहे. त्यामुळे हे.५-३४ आर या संपूर्ण क्षेत्रापैकी हिस्सा वादी

मागत असल्याचा चुकीचा समज व संभ्रम उपस्थित होणार आहे. भूमापन क्र. ३४१ च्या सातबारापत्रकी प्रतिवादी क्र. १ च्या नावे हे. १-३८ आर क्षेत्राची नोंद आहे म्हणजे एकूण १-७८ आर क्षेत्राची नोंद दिसून येते. त्यावरून वादीचे हे. ५-३४ आर पैकी हे. १-७८ आर इतके क्षेत्र नमूद करण्याचे राहून गेल्याचे प्रथमदर्शनी स्पष्ट होते. प्रस्तुतचा दावा वाटपाचा असून वादी यांची प्रस्तावीत दुरुस्ती ही दावा मिळकतीच्या संदर्भात असल्याने मुळ दाव्याशी विसंगत नाही किंवा वादी हा नवीन केस घेवून न्यायालयासमोर येत आहे, असे म्हणता येणार नाही. सदर दावा मिळकतीबाबत सत्य वस्तुस्थिती मा. न्यायालयासमोर येणेकरीता मिळकती संदर्भात दाव्यामध्ये दुरुस्ती करणे आवश्यक आहे या वादीच्या कथनामध्ये तथ्य असल्याचे दिसून येते.

०८. प्रतिवादीने ट्रायल कमेंस झाल्याने प्रस्तुतची दुरुस्ती कायदयाने मागता येणार नाही असा आक्षेप घेतला आहे. वादीने ट्रायल कमेंस झालेनंतर प्रस्तावीत दुरुस्तीची मागणी केल्याने झालेल्या विलंबाचे कारण नमुद केलेले नाही. परंतू प्रस्तुतची दुरुस्ती ही दाव्याचा न्यायनिवाडा व पक्षकाराचे हिस्से पृथक करून कब्जा देणेसाठी अत्यावश्यक आहे. वादीने विलंबाचे कोणतेही संयुक्तीक कारण दिलेले नाही. परंतू सदरचा अर्ज मंजूर न झाल्यास वादीचा दावा गुणदोषावर विचार न करताच संपुष्टात येणार आहे. उलट प्रस्तुतचा अर्ज मंजूर झाल्यास त्या अनुषंगाने होणा-या दाव्यातील दुरुस्तीस प्रतिवादी यांना त्यांची ज्यादा कैफियत देवून त्यांचा बचाव देता येणार आहे.

०९. सदरची दुरुस्ती ही किरकोळ स्वरूपाची असून सदर दुरुस्तीने दाव्याच्या मुळ स्वरूपात अथवा वादीच्या मागण्यांमध्ये कसलाही बदल होणार नाही. सदरची दुरुस्ती मंजूर झालेस दावा मिळकतीबाबत संभ्रमता दुर होवून न्यायोचीत निवाडा होणेस मदत होणार आहे. सदर दुरुस्तीने प्रतिवादीचे कोणत्याही प्रकारे नुकसान होणार नाही. प्रतिवादींना वादीच्या उलटतपासाची संधी राहणार आहे. सदर दुरुस्ती अर्ज नामंजूर झाल्यास वादीला भविष्यात हिस्से पृथक होवून मिळण्यास अनेक तांत्रिक अडचणी येणार आहेत. उभय पक्षकारांमधील मूळ वादप्रश्न प्रस्तुत दुरुस्तीमुळे गुणदोषावर मिटण्यास मदत होणार आहे. त्यामुळे मुळ वाद मर्यादित राहून दाव्याचे स्वरूप मर्यादीत राहण्यास मदत होणार आहे. तसेच दाव्यातील गुंतागुंतीही

कमी होण्यास मदत होणार आहे. प्रस्तुत अर्ज मंजूर केल्यास कोणतीही नवीन केस अथवा दावा निर्माण होत नसून दाव्याचे स्वरूप बदलत नाही.

१०. उपरोक्त चर्चेवरून उभय पक्षातील वादाचे कायमस्वरूपी निराकरण करण्यासाठी प्रस्तुतचा अर्ज मंजूर करणे आवश्यक वाटते. सबब, मुद्दा क्र.१ चे उत्तर मी होकारार्थी देत आहे आणि मुद्दा क्र.२ चे उत्तरार्थ पुढील आदेश पारित करित आहे.

आदेश

१. प्रस्तुतचा अर्ज वादीने प्रतिवादींना रक्कम रु.१,०००/- इतका खर्च म्हणून देण्याच्या अटीवर मंजूर करण्यात येत आहे.
२. वादीने आजपासून १४ दिवसात दाव्यामध्ये आवश्यक ती दुरुस्ती करून दाव्याची दुरुस्त प्रत अभिलेखावर दाखल करावी.
३. वादीने विहित मुदतीत दुरुस्ती न केल्यास सदरचा आदेश रद्द समजण्यात यावा.

जयसिंगपूर
दि.०४/०१/२०२२.

सही/-
(रोहिणी अ. जाधव)
२ रे सह दिवाणी न्यायाधीश, क.स्तर.
जयसिंगपूर.